

JHNY

Johdanto aiheeseen

Johtava lakimies Katariina Huikko

Harmaan talouden ulottuvuuksia

- talousrikollisuus
- pimeää työvoima
- epäterve kilpailu
- korruptio
- epäeettinen toiminta

Hankintalain keinoja

- Hankintalainsäädännön sisään on rakennettu runsaasti elementtejä
 - Pakolliset ja harkinnanvaraiset poissulkemisperusteet (80 ja 81 §:t)
 - Rikosrekisteriotteiden selvittäminen organisaation johdolta (88 §)
 - Mahdollisuus soveltaa poissulkemisperusteita myös alihankkijoihin (77 ja 78 §:t)
 - Poikkeuksellisen alhaisen tarjoushinnan selvittäminen (96 §)
 - Hankintasopimuksen erityisehdot (98 §)
 - Oikeus tiedonsaantiin toiselta viranomaiselta poissulkemisen selvittämiseksi (171 §)

Julkisten hankintojen sosiaalinen vastuullisuus eteni ison harppauksen

20.03.2018

Valtion hankkimien tietokoneiden tuotannossa edellytetään nyt yksityiskohtaisilla vaatimuksilla muun muassa pakkotyön kieltoa, järjestäytymisvapauden kunnioittamista sekä konfliktimineraalien käytön vähentämistä. Ihmisoikeuksia koskevia vaatimuksia on tulossa käyttöön myös kuntien kalustehankintoihin.

– Vastuullisuuden vähimmäisvelvoitteet, joita edellytämme valtiolle tietokoneita toimittavilta yrityksiltä, on nyt kirjattu uuteen Code of Conductiimme. On hienoa, että saimme yhdessä Finnwatchin kanssa toteutetun projektin myötä nostettua sopimuskauden aikaisen vastuullisuuden tasoa, toteaa Hanselin IT-laitehankinnoista vastaava kategoriapäällikkö **Tero Lehtisaari**.

Tänään julkaistavan pilottihankkeen tuloksia ja materiaaleja voidaan hyödyntää kaikissa julkisissa hankinnoissa. Finnwatch toivoo muiden julkisten hankkijoiden monistavan parhaita käytäntöjä omiin kilpailutuksiinsa.

– Yhteistyötä hankkijoiden välillä kaivattaisiin niin Suomen sisällä kuin Pohjoismaisella tasolla. Ostovoimaa kasvattamalla voitaisiin puuttua myös vaikeisiin kysymyksiin kuten työntekijöille maksettavaan elämiseen

Senaatti-kiinteistöjen sopimusehdot talousrikollisuuden torjuntaan

1. Yleistä

- 1.1 Toimittajan tulee noudattaa alla kuvattuja ehtoja talousrikollisuuden torjumiseksi. Toimittajan tulee huolehtia siitä, että vastaavat ehdot sisällytetään Toimittajan alihankintasopimusiin koko alihankintaketjun osalta. Toimittajan on pyynnöstä esitettävä Senaatti-kiinteistöille Toimittajan ja sen käyttämän alihankkijan allekirjoittama vakuutus ehtojen sisällyttämisestä alihankintasopimusiin samalla, kun Toimittaja esittää alihankkijaa hyväksyttäväksi.
- 1.2 Toimittajan on sopimussuhteen alkaessa ja sen voimassaoloaikana täytettävä tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annetun lain (1233/2006, tilaajavastuulaki) mukaiset edellytykset eri rekistereihin kuulumisesta ja muista lain tarkoittamista velvoitteista siinäkin tapauksessa, että mainittu laki ei tulisi kyseiseen sopimussuhteeseen sovellettavaksi.
- 1.3 Näissä talousrikollisuuden torjunnan sopimusehdoissa noudatetaan seuraavia määritelmiä.

Pääsopimuksella

tarkoitetaan urakka-, palvelu-, konsultti-, asiantuntija-, tai muuta sopimusta, toimeksiantoa, tilausta tai yhteisymmärrystä sen muodosta riippumatta, jossa viitataan näihin talousrikollisuuden torjunnan sopimusehtoihin, jonka osaksi tai liitteeksi nämä ehdot on nimenomaisesti otettu.

1 Senaatti-kiinteistöjen lisäksi tarkoitetaan Senaatti-kiinteistöjen siakkaita.

2 Tilaajaan sopimussuhteessa olevaa urakoitsijaa tai muuta tuottajaa sen oikeudellisesta muodosta riippumatta.

3 Toimittajaan tai Toimittajan alihankkijaan sopimussuhteessa olevaa sijaa tai muuta palveluntuottajaa, joka osallistuu Pääsopimuksen mukaisten suuksien täyttämiseen. Alihankkijoina ei pidetä tavarantoimittajia.

4 rakennusurakoissa työmaalla pääasiallista määräysvaltaa käyttävää Päätoteuttajaa määritetään urakkaa koskevassa Pääsopimuksessa.

5 mitä tahansa näitä ehtoja koskevaa Toimittajan tai Alihankkijan usta, laiminlyöntiä, virhettä tai puutetta.

KIKI Kilpailu- ja kuluttajavirasto

Harmaa talous ja hankinnat

Tämä raportti on osa vuosille 2016–2020 laadittua harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnan toimenpideohjelmaa.

HANSEL

Kunta hankinnat

Kuntaliitto Kommunförbundet

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIAMINISTERIÖT

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

OPAS YRITYKSILLE JA
TYÖNANTAJILLE
RISKIENHALLINTAAN
ERITYISESTI
ALIHANKINTAKETJUISSA

Hankintalain ns. korjaussarja

- HE 244/2020 vp
- Muutoksia mm.
 - 80 § Pakolliset poissulkemisperusteet ”hankintayksikön on päätöksellään suljettava ehdokas, tarjoaja **tai alihankkija** tarjouskilpailun ulkopuolelle, jos”
 - 81 § Harkinnanvaraiset poissulkemisperusteet ”Hankintayksikkö voi soveltaa myös kansalliset kynnsarvot **alittavissa** hankinnoissa”
 - 88 § Poissulkemisen edellytysten ja soveltuvuusvaatimusten täyttymisen soveltaminen ”tai tämän **alihankkijan**”
 - 114 § Tarjoajan soveltuvuus ja poissulkeminen ”Poissulkemisperusteita voidaan soveltaa myös **alihankkijoihin**”
 - 171 § Oikeus tietojen saantiin ”Tieto on oikeus saada myös tarjoajan alihankkijasta 78 §:n mukaisten **alihankkijan** poissulkemista koskevien perusteiden tarkistamiseksi.”

**Harmaan talouden
torjunnassa olennaisessa
roolissa ovat
organisaatiossa määritellyt
prosessit ja hankintataidot
sekä
tiedon kulku viranomaisten
välillä.**